

● Зверніть увагу

ЧОРНІ ПЛЯМИ НА АБРИКОСАХ

Чорні плями на яблуках, грушах, абрикосах — це захворювання грибкового походження. Коли та-кий грибок оселиться на плоді, то м'якуш у ньому твердре, сохне, тріскається, покривається чорними плямами, а потім і загниває. Плід стає несмачним і непридатним для спожи-вання. Для профілактики плямистості плодів та боротьби з нею рекомендується провести такі заходи:

✓ перевірити, чи дерево достатньою мірою обігрівається сонячним теплом. Якщо воно посаджене з північного боку будівлі або на нього падає тінь від близько розташованих дерев, то його краще пересадити.

✓ зменшити підживлення дерева гноєм, бо надмірна кількість азоту в ґрунті значно погіршує якість плодів. Натомість краче взимку і навесні підживлювати дерево попелом.

✓ восени старанно зграбати опале листя і компостувати його, а та-кож збирати і закопувати за межами саду заражені плоди.

✓ стежити за тим, щоб на деревах та на рослинах поблизу нього не було попелиці (тлі), щітівок, листобішок та інших комах, що живляться соком рослин і виділяють солодкі речовини (медові роси), на яких розвивається сажистий грибок.

✓ двічі на рік — навесні і восени — обприскувати дерева 10-процентним вапняним молоком та кілька разів на рік — 2-процентною бордоською рідиною (розчином мідного купоросу).

РОСЛИНИ**ВРЯТУЮТЬ УРОЖАЙ****Сосна звичайна.**

Настій готують з 2 кг глиці однорічного приросту, яку заливають 8 л річкової або дощової води, ставлять у затінене місце на 5—6 днів і щодня помішують. Перед обприскуванням настій розводять водою у пропорції 1:2. Використовують у боротьбі з попелицями, яблуневою плодожеркою, агрусовою вогнівкою.

Щавель кінський. 300 г подрібнених коренів заливають 10 л води, настоюють протягом 2—3 годин, проціджають і застосовують проти попелиць на овочевих культурах, клопів на редисці і на-сінниках капусти.

Чорнобривці. Для приготування настою 0,5 відрда сухих подрібнених рослин, зібраних під час цвітіння, настоюють 2 доби в 10 л теплої води, проціджають, додають 40 г мила. Застосовують проти попелиць на ягідниках, починаючи від розпускання бруньок і до достигання плодів, а також після збирання врожая.

Салатні овочі можна сіяти весь сезон безперервно. Вибір салатів великий: латук, крес-салат, рукола тощо. Після перших квітневих посівів насіння сіють знову кожні два тижні, щоб весь час мати ніжну свіжу зелень. Зібрати врожай можна на будь-якій стадії, просто зелені вийде трохи більше або трохи менше. Наприклад, максимальна кількість зелені крес-салату виходить при серпневих посівах. Майте на увазі, що серед численних сучасних сортів салатів є так звані весняні, літні та осінні. Літні та осінні стікі до липневої спеки і не утворюють квітконосних пагонів. При літніх посівах важливо сіяти насіння в добре зволожений ґрунт і забезпечувати полив, якщо погода суха. При нестачі вологи багато видів салату грубіють і починають гірчиці.

Любителі **крапу** теж сіють його «конвеєрним» способом з ранньої весни і потім кожні 15 днів аж до осені. Найкраще він проростає на добре розгущених родючих ґрунтах з гарним освітленням. Якщо насіння перед посівом 2—3 дні вимочити у воді, змінюючи її кілька разів на добу, сходи з'являються швидше. Ще краче перед замочуванням по-

Можна посіяти і в липні

Якщо ви хочете їсти овочі та зелень до кінця літа, то варто знати, що в липні можна посіяти деякі культури на вільні місця ділянки городу.

● На замітку

тримати насіння в гарячій воді (не більше 50 градусів) протягом двадцяти хвилин. Це допоможе вимити з них речовини, що перешкоджають проростанню. Майте на увазі, що при нестачі вологи листя крапу, як і у салату, дрібніють і грубіють.

Практично весь час, коли земля не покрита снігом, можна сіяти і **шпинат**. З березня по липень шпинат сіють для використання зрілих листків, до середини серпня — заради молодих. Висівають з інтервалом 20—30 днів. Для пізнього посіву вибирають сорти стікі до стебловання.

В середині липня сіють **ріпу**. Для літнього споживання ріпу сіють ранньою весною, як тільки просохне ґрунт. А для зимового — з кінця червня до 10—15 липня. На зиму краще запасати ріпу саме від літнього посіву. Спекотним літом при нестачі вологи вона виростає дрібною, сухою, гіркою: спеку ріпа переносять гірше, ніж холодну погоду. До речі, багато коренеплодів при пізньому посіві краче переносять зимове зберігання.

На початку липня також можна ще раз посіяти кущову **квасолю** ранньостиглих сортів, якщо ви хочете

отримати в якості врожаю не самі боби, а молоді стручки-зеленці. Навіть якщо погода завадить отримати хороший урожай ніжніх стручків, квасоля, як і інші бобові, — прекрасний сидерат.

На початку липня зазвичай висаджують вдруге і **броколі**. Коли броколі починає утворювати суцвіття, спочатку зрізають центральний «качан», потім — з бічних пагонів. Зазвичай броколі висаджують двічі — навесні і на самому початку липня. Тим більше, що вона витримає осінні заморозки і буде «плодоносити» до середини осені.

● Знадобиться

Чиста грядка без бур'янів

На питання — як позбутися від бур'янів на ділянці назавжди, точної відповіді немає. Існує багато способів розв'язання цієї не-приємної проблеми — від традиційних до новітніх розробок хімії, але повністю позбутися бур'янів не так-то просто. Бур'яни володіють високою плодовитістю і життєздатністю, ростуть не тільки в полі, але і в саду.

Мульчування природним матеріалом (солома, скочена трава, подрібнена кора, сухе листя) та штучним (газети, картон, поліетилен) товстим шаром пригнічує ріст однорічних бур'янів. Перед укладанням мульчі потрібно виполоти з корінням усі багаторічні бур'яни, інакше в таких сприятливих умовах вони ростимуть так само, як культурні рослини.

Грядку чи клумбу можна накрити **поліетиленовою пілівкою**. По краях потрібно притиснути цеглиною або ж присипати землею. Ґрунт при цьому нагріється, а ось світло крізь пілівку не проникатиме, і це пригнічує ріст бур'янів. Культурні рослини висаджують у прорізані в пілівці отвори.

Щоб позбутися пірію, необхідно знати декілька хитрощів. Пагони пірію погано переносять засуху і швидко відмирають, не отримуючи потрібної кількості води. Також для росту пірію на городі і на газоні потрібен виключно пухкий ґрунт, у щільному ґрунті його корінню важко прорости.

Щоб знищити березку, можна посіяти гірчицю після збирання врожая ранніх культур на-прикінці липня — на початку серпня. Вирощену зелену масу потім прикопують або приорюють, попередньо подрібнивши лопатою.

Таким чином ґрунт додатково збагачується органікою.

● Варто знати

Коли скошувати бадмія полуниці?

Скошування листя полуниці у нас вже давно увійшло в моду. Щорічно можна спостерігати, як багато дачників займаються сіножатями практично до кінця серпня, ні скільки не піклуючись про подальші підживлення і не враховуючи особливостей того чи іншого сорту полуниці.

Оптимальний термін по-косу листя полуниці — з 6 по 15 липня. Залізnenня зі скошуванням листя сортів полуниці з раннім терміном дозрівання принесе більше шкоди, ніж користі, оскільки у них затримається початок закладення квітконосів, що призведе надалі до зниження врожаю.

У вчасно скошеної полуниці репродуктивних органів (квітконосів) утворюється більше, і як наслідок, урожайність вища. Не слід скошувати листя на молодих посадках. Обрізку листя можна починати з 3—4 року плодоношення. А якщо після обрізки обприскати посадки карбофосом (30 г на 10 л води), то позбавитеся від павутинного кліща і довгоносика.

Таке заняття потребує спеціальних знань, тому варто перед закупівлею бджіл спершу ознайомитися з різними спеціалізованими виданнями по бджільництву, щоб на- громадити свій досвід і поступово стати фахівцем у цій справі.

Для організації подальших робіт пасічнику зна- добляться: територія для пасіки і достатнє для за- безпечення пилком і нектаром місце активного цві- тіння медоносних рослин або дерев; 3—4 повноцінні бджолосім'ї; вулики і рамки; бджільницький інвентар та одяг.

ВУЛИКИ

Спочатку треба купити вулики. Рекомендують по- чати пасіку з невеликої кількості сімей, достатньо буде трьох вуликів, так можна буде потренувати- ся, щоб не зазнати значних збитків.

Існує кілька різновидів ву- ликів: вулик Дадана-Блатта на 12 рамок, вулик да- дан на 10 рамок, багатокор- пусні вулики — аналог ву- лика Лангстрота-Рута, ву- лик «лежак» на 16 і 20 рамок з глухим денцем. Кон- струкція вуликів на бджоли- ну продуктивність не впли- ває, основне — їх розмір і якість. Різноманітні конст- рукції придумують швидше для полегшення роботи па- січника: розбирання та зби- рання вулика, перевезення і навантаження корпусів, маніпуляції з надставками тощо.

БДЖОЛИ

Відтак треба «запастися» бджолами. Сьогодні існує два способи придбання комах: або зловити бродя-

Перші кроки бджоляра

Бджільництво — це заняття, що приносить задоволення, а також цілющий мед, який при бажанні можна прода- вати. Однак ця справа вимагає відданості та зусиль.

● Пасічнику-початківцю

чий рій і почати розводити, або купити. Для початківців бджолярів знадобиться кілька бджолиних сімей для того, щоб вже в перший рік діяльності отримати мед і розширити господарство.

Сім'ї можна придбати у таких же

б д ж о -
л я р і в -
л ю б и -
т е л і в

або в дер- жавних розп- лідниках, які ма- ють ветеринарне свідоцтво. Але бажано взяти з собою досвідченого фахівця, який допоможе визначити якість стільників і силу сімей. Купувати по-

трібно бджіл місцевих порід, які пристосовані до вашого клімату і місце- вості.

Бджіл рекомендується купувати ранньою весною і влітку, коли в сім'ях вже є потомство: яйця, личинки, лялечки.

На бджолині сім'ї, які про- дують у вуликах, стільнико- вих та безстільникових па- кетах, встановлено державні стандарти. За цими стандартиами до бджолині сім'ї повинні входити плідна матка, бджоли та трутні. Склад бджолині сім'ї протягом року змі- нюється залежно від сезо- на та природно-кліматичних умов. Бджолосім'я, яку про- дують в кінці червня — на початку липня, повинна мати масу 3 кг, не менше 5 рамок розплоду, 6 кг меду і 1 кг перги.

На початок вересня в сім'ї повинно бути не менше 16 кг меду, 1 кг перги і 1 стільник розплоду.

Бджолосім'ю треба ре- тельно оглянути, перекона- тися в наявності матки, свіжого посиву. Особливу

● На замітку

Як годувати пекінську качку?

Цей вид птиці відомий уже давно і належить до найкращих м'ясних порід.

Інтенсивна відгодівля дозволяє отримувати добреї якості м'ясну продукцію вже через 60 днів після появи каченят на світ. Досвідчені птахівники радять не перетримувати птицю. На це є кілька причин. Після 70 днів життя вони починають линяти. Це упо- вільнює їх зростання, збільшується витрата кормів, птиця скидає вагу.

А при неправильно підбраному раціоні такі птахи можуть не набирати м'язо- ву масу, а жир.

Одразу варто наголоси- ти, що ці качки потребують частого годування, оскільки мають високу швидкість обміну речовин. Їжа по- вністю проходить кишковий тракт через 3—4 години, потім качка знову захоче їсти.

Тому увага до відгодівлі пекінських качок вже з перших годин життя повинна бути максимальна. У ра- ціон обов'язково вводять зелень і білковий корм. Серед зелени може бути: ошпарена кропива, кульба- ба, конюшина, люцерна, зе- лень садового гороху. Кач- ки дуже люблять капустя-

для пасічництва потрібно враховувати не тільки свій комфорт, але і безпеку для бджіл.

Врання повинно не тільки захищати від ужалю-вання, воно має бути мак- симально якісним і зруч-ним.

Основними вимогами до одягу бджоляра є такі кри- терії: одяг повинен захища- ти від перегрівання, тобто має бути виготовлений з легкої, бажано світлої і гігроскопічної тканини; не повинен ускладнювати ру- хів пасічника, тому розмір бажано вибирати трохи більший, ніж для повсякден-ного одягу.

Бджоляр мусить працю- вати в чистому, легкому, зручному одязі. Не реко- мендується одягати костюм з ворсистої (вовняної) тканини. Адже це дратує бджіл, оскільки вони зап- лутуються в ньому лапка- ми.

Щоб бджоли не запов- зали під одяг, необхідно, щоб костюм був оснаще- ний гумками на манжетах і калошах. Всі деталі костюма повинні щільно за- стібатися.

Не рекомендується та- кож працювати на пасіці з непокритою головою. Країшим головним убором давно вважається маска- кристатий капелюх із сіткою-вуаллю. При ви- борі такої маски зверніть увагу, що через чорну сітку видно краще, ніж через білу або кольорову.

Не так давно на ринку України з'явилися ще й євромаски. Вони від- різняються формою (типу шолома) та жорстким кар- касом і вже встигли заре- комендувати себе як зруч- ний, корисний аксесуар.

● Ради-поради

Як доїти козу?

Доїти козу починають після першого окоту, раніше цього робити не можна. Влітку козу доять три рази на день, більше — не варто.

Доїння повинно відбу- ватися в один і той же час щодня. Цей процес має бути швидким і ритмічним, адже перерви і по- вільний темп погано впли- вают на удій, і на тварину. Не рекомендується доїти щипком (коли дійку тягнуту униз). Це може призвести до мікротравм, а відтак і до маститу, який виникає і через неповне доїння. Тому здоювати молоко треба до остан- ньої краплі.

А для збільшення удою варто один раз на добу давати козі трохи соняш- никової макухи.

Щеплення кролів

Перед багатьма кролі- вниками-початківцями постає питання, коли можна починати робити щеп- лення кролів.

Усе те, що стимулює ви- роблення імунітету, кролі- вники отримують з моло- ком матері. Тому куплених маленьких кролів варто потримати в господарстві діякий час не щеплени- ми. Організм повинен адаптуватися до нової іжі. Перше щеплення твари- нам роблять не швидше 1,5—2 місяців. До цього часу кролі повинні важи- ти хоча б 500 грамів. До- рослім кролям щеплен- на роблять 2 рази на рік.

Корові потрібен розпорядок

Дуже важливо дотриму- ватися чіткого розпоряд- ку дня в утриманні та годівлі корови. Розпоря- док стосується насампе-ред проміжків між доїн- ям. Вони повинні бути при можливості однако- вими. Наприклад, ранко- ве доїння, годівля та при- бираання приміщення про- водять з 5 по 6 годину, денні — з 13 по 14 годину, вечірнє — з 20 по 21 год.

Потрібно також дотри- муватися певного розпо- рядку в черговості розда- вання кормів, часу випа- сання влітку та прогулянок узимку.

Щоб кури неслися

Універсальна схема збалансованого раціону: дерти зернової (кукурудза, пшениця) — 80%, тобто 800 г на кілограм кормо- суміші, світлої макухи (без лушпинн) чи бобової дерти (гороху, сої). Останні можна змішувати в будь- яких співвідношеннях, щоб їх було 20% у 1 кг кормо- суміші, тобто 200 г.

